

Fylkesmannen i Oslo og Viken
Postboks 325
1502 MOSS
Norge

Vår saksbehandler
Vidar Kapelrud

Vår dato
15.12.2020
Deres dato

Vår referanse
18/00605-6
Deres referanse

Innspill fra Bondelaget vedr. melding om oppstart av vernearbeid for deler av Østmarka

Vi viser til «Melding om oppstart av vernearbeid for deler av Østmarka» datert 9/10-2020 samt til nyttig og informativt dialogmøte 25. november 2020 om denne sak.

Akershus Bondelag har i samarbeid med de berørte lokallaga i området (Enebakk, Rælingen, Lørenskog, Oslo og Aker og Kråkstad og Ski) har sammen vurdert oppstartsmeldingen og fremmer nedenstående merknader.

Generelle merknader:

- Ved vern av dette området blir betydelige skogarealer tatt ut av vanlig skogsproduksjon. Dette er jo en «kostnad» både for eier og for samfunnet.
- Oppstartsarealet omfatter kun offentlig eid areal. Det er bra.
- Dersom det skulle være aktuelt å ta med privat eid skog, må det skje gjennom ordningen med frivillig vern av skog. En utvidelse av oppstartsarealet må forutsette at grunneier tilbyr areal for vern, og at en eventuell utvidelse må utredes grundig med hensyn på mulig negativ påvirkning for andre private grunneiere i området.
- Etter kunngjøring må det legges til rette for en saksbehandling med best mulig samarbeid med grunneiere, rettighetshavere, berørte næringsinteresser og representanter for lokalbefolkningen, jfr. naturmangfoldslovens § 41. Videre må vi få en rask og effektiv saksbehandling, da et forvaltningsorgan etter kunngjøring uten videre kan avslå en søknad om tiltak i en periode på 4 + 2 år (naturmangfoldsloven §44) - eller det kan innføres forskrift om midlertidig vern i 4+2 år (naturmangfoldslovens §45)

Merknader til spm. fra nettsiden til FMOV:

- Kjenner du til spesielle natur-, landskaps- eller kulturverdier som vi bør være oppmerksomme på? (ingen merknad)
- Bruker du området på en spesiell måte som bør vurderes i det videre arbeidet?
 - Det er helt vesentlig at alle rettigheter og forhold vedr. igangværende bruk kartlegges hos alle tilgrensende grunneiere: jakt-, beite-, vann-, fiske-, vei- og andre rettigheter.
 - Skogsdrift har et langsiktig omløp. Driftsveier kan være ute av aktiv bruk i lang tid, men vil være nødvendig ved neste hogst (men de kan ha sekundær verdi som traséer for f.eks skiløyper).
 - Arrondering – skaper Nasjonalparken vansker for igangværende bruk hos tilgrensende grunneiere? (f.eks vei-/transportrett over nasjonalparkens område)

Bondelagets Servicekontor AS

Norges Bondelag

Postadresse: Hvamsvegen 696 , 2165 HVAM, Tlf: +47 63 90 44 40
Besøksadresse: Hvamsvegen 696 , 2165 HVAM
Bankkonto: 8101.05. 91392, **Org.nr.:** 985063001 MVA
akershus@bondelaget.no, <http://www.bondelaget.no/akershus>

Bankkonto: 8101.05.12891
Org.nr: 939678670

- Hva tenker du eller dere rundt innfallsporter, kanalisering eller tilrettelegging for ulike brukergrupper?
 - Næringsinteressene må bli minst mulig påvirket, og igangværende virksomhet og eksisterende rettigheter for tilgrensende grunneiere må kartlegges grundig - og må vurderes inntatt som unntak i kommende forskrift om verneområdet (naturmangfoldlovens §34).
 - For friluftslivet er det en viss «synergi», da driftsveier kan ha sekundær verdi som traséer for f.eks skiløyper.
- Hva skal til for at du om noen år vil være godt fornøyd med både området og forvaltningen? (ingen merknad)
- Er det forhold utenfor oppstartsarealet som kan bli påvirket av evt. vern innenfor, eller motsatt?
 - Det må kartlegges om det er planlagte tiltak som kan berøres, som f.eks dreneringstiltak, vanntilførsel eller lignende.
 - Vanskeliggjøring av igangværende bruk må erstattes, jfr. Naturmangfoldloven § 50: «En eier eller rettighetshaver i eiendom som helt eller delvis blir vernet [...] har rett til erstatning fra staten for økonomisk tap når et vern medfører en vanskeliggjøring av igangværende bruk»
- Har du synspunkter på verneform og avgrensning?
 - Det kan diskuteres om det foreslåtte oppstartsarealet egentlig er i minste laget for en nasjonalpark. I tillegg er Østmarka preget av lang tids variert næringsutnyttelse (skogsdrift, trelast/sagbruk, dammer og annen utnyttelse av vann, vei- og transportrettigheter, jakt, beiting, sopp- og bærsanking, skjerp etc.), som i liten grad er forenelig med naturmangfoldlovens § 35, 1. ledd: «Som nasjonalpark kan vernes større naturområder som inneholder særegne eller representative økosystemer eller landskap og som er uten tyngre naturinngrep.».
 - Det bør vurderes mindre inngripende verneformer - som for eksempel landskapsvernområde eller vern som friluftsområde etter markalovens §11.

Med vennlig hilsen
Vidar Kapelrud

Elektronisk godkjent, uten underskrift

Akershus bondelag, sammen med *Bondelagene rundt Østmarka*:

Enebakk landbrukslag
Kråkstad og Ski bondelag
Rælingen landbrukslag
Lørenskog landbruksforening
Oslo og Aker bondelag

Kopi: Christian Hillmann/Fylkesmannen i Oslo og Viken